

La clau

El historiador **Ángel Viñas** sosté en una entrevista publicada aquest diumenge per EL PERIÓDICO que «els espanyols encara no han posat **Franco** al seu lloc». I ho diu quan estan a punt de complir-se els 40 anys de la mort del dictador (20 de novembre de 1975), és a dir, quan ja s'hauria de tenir una perspectiva històrica adequada per poder-ne fer un judici distanciat i rigorós. Al seu últim llibre, *La otra cara del Caudillo* (Crítica, 2015), **Viñas** indaga en la fortuna atresorada per **Franco** de manera opaca i amb uns tripijocs que deixen com a mers aficionats els grans corruptes de l'Espanya d'avui.

N'hi ha prou amb una dada aportada pel prestigiós catedràtic madrileny. A l'acabar la guerra, el gene-

Posar Franco al seu lloc

JUANCHO Dumall
DIRECTOR ADJUNT

ral alçat tenia una fortuna, apinyada durant la contesa, de 32 milions de pessetes, xifra que equival a 388 milions d'euros d'avui. Es pot imaginar el que va fer després, en 36 anys

de poder absolut.

De tota manera, han sigut relativament escasses en la historiografia moderna les crítiques al dictador per les seves pràctiques corruptes, com si es donés per fet que un tirà es fa multimilionari pel simple fet de ser-ho. La realitat és que per aconseguir una fortuna semblant del no-res t'has de situar per sobre de la llei i tacar les mans en operacions il·legals, apropiacions indegudes de recursos de l'Estat i especulacions de tota mena amb la llum de la informació privilegiada.

Un avi tendre

Ens hauríem de preguntar per què a Espanya encara hi ha sectors que tenen una visió beatífica de la dictadu-

ra i una distorsionada imatge del dèspota que l'acosta a la d'un avi tendre. Algun programa de televisió recent, sense anar més lluny, incidia en aquesta manera distorsionada d'assenyalar qui va governar Espanya amb puny de ferro durant quatre dècades després d'haver-se alçat contra el poder democràtic i haver provocat d'aquesta manera la guerra civil.

Políticament, el fet que el PP encara no hagi condemnat el franquisme i que estigui tan incòmode en el debat sobre la memòria històrica és una de les explicacions, encara que no l'única, que, com diu **Viñas**, encara no hàgim posat **Franco** al seu lloc.

@JuanchoDumall

La roda

Triomfar a les xarxes des de l'escó

La flamant vicesecretària d'Estudis i Programes del PP, **Andrea Levy**, no ha pogut tenir un debut parlamentari pitjor. La seva actitud durant els debats d'investidura d'**Artur Mas** al Parlament ha causat furor a les xarxes socials, que han convertit aquesta jove promesa de la dreta espanyola en protagonista viral pels seus gestos fora de lloc i actitud poc respectuosa a l'escó. **Levy** ha aconseguit en pocs minuts a la cambra catalana el que **Jordi Cañas** va trigar mesos i anys a aconseguir, i no deixa de tenir mèrit.

Darrere de l'escó de **Xavier García Albiol**, la número dos del PP en els comicis del 27-S ha captat l'atenció mediàtica i *tuitera* al tirar per terra qualsevol esperança de regeneració o reinvençió del parlamentarisme per part d'una política jove i formada d'una dreta unionista que semblava raonable. **Levy** ja va protagonitzar un episodi curiós a

Andrea Levy, una jove promesa de la dreta, va tenir un decebedor debut parlamentari

l'abandonar una tertúlia radiofònica quan li van preguntar si pertanyia al PP. Ha passat poc temps d'aquell comentat episodi i **Levy**, ascendida a la direcció del carrer de Génova i premiada amb l'entrada a platós estatals, és diputada en una cambra que no s'assembla gaire al Congrés pel que fa a espectacles i gesticulacions, encara que el debat independentista ja genera més tensió i està *madrilenyitzant* el Parlament.

La cambra catalana va ser pionera en l'ús de portàtils i accés a internet des de l'escó. És habitual que els diputats catalans treballin connectats a l'hemicicle, i la seva participació en els ciberdebats en temps real va generar en el seu moment interès periodístic. En comptes d'enriquir el parlamentarisme català, no deixa de ser decebedor que la novetat es redueixi a les samarretes que llueixen els diputats o a l'ansietat que mostren quan masteguen xiclet. ≡

@saulgordillo

El desafiament sobiranista

Del laberint català al laberint espanyol

Si no hi ha pacte entre JxSí i la CUP, la política catalana hibernarà en una llarga guerra de posicions

Si el conflicte entre l'Estat i el sobiranisme fa pensar en una partida d'escacs, la política catalana s'assembla més al Go, el joc de taula d'origen xinès, menys jeràrquic que els escacs però amb més variables i més complexitat estratègica. Catalunya és una societat cohesionada, marcadament plural i diversa, amb una forta identitat col·lectiva i amb una societat civil molt organitzada i molt activa. I, per acabar-ho d'adobar, durant els últims deu o quinze anys viu un conflicte democràtic amb l'Estat. Un conflicte polític químicament pur: lluita pel poder des de la reivindicació del reconeixement nacional. És a dir, del reconeixement conseqüent de Catalunya com a subjecte polític de ple dret. Per això, sovint la política catalana pot semblar imprevisible, críptica o laberíntica.

AQUESTES últimes setmanes n'hem tingut moltes molt evidents. En destaco dues. En primer lloc, obrir la fase de creació d'un nou Estat sense haver tallat radicalment i de forma neta amb el llegat de corrupció de l'etapa autonòmica és com voler volar amb plom a les ales. En segon lloc, no vincular la declaració d'inici de creació d'aquest Estat a la formació del nou Govern pot ser un autogol si no culminen satisfactòriament les negociacions per a la investidura i el programa de govern. Un autogol

vorejant l'escaire, espectacular, imparable. I era evident que les negociacions entre la CUP i Junts pel Sí havien de ser complexes. Els 72 diputats de la folgada majoria independentista del Parlament expressen amb bastanta fidelitat la pluralitat i la diversitat de la societat catalana a la qual ja m'he referit. Així doncs, no pot representar cap sorpresa que encaixar sensibilitats que van de l'esquerra radical a la dreta moderada requereix un temps de cocció més aviat lent.

En les difícils negociacions per a la investidura, l'opinió pública tendeix a focalitzar abusivament la mirada crítica sobre la CUP. La dreta unionista la criminalitza directament. Més objectivament, i amb felicitat analogia, el periodista **Enric Juliana** la compara amb els franciscans de primera fornada. Potser s'hi hauria d'afegir que la cultura política de la CUP també incorpora un cert rigorisme calvinista. Aquesta combinació podria explicar les seves fortalteses, però també les seves debilitats. Sigui com sigui, la CUP connecta amb una de les principals tradicions de la cultura política catalana i ha jugat un paper clau en el procés de construcció de l'hegemonia sobiranista. No és un invent mediàtic, ni un actor secundari de la política catalana. És un moviment polític sorgit des de la base municipalista que s'enfronta a una responsabi-

LEONARD BEARD

La degradació del sistema polític espanyol és paral·lela a la del seu sistema cultural i mediàtic

tat política superior a la que mai ha hagut d'assumir cap partit sistemàtic a la Catalunya autònoma. I el dilema pot arribar a ser inevitable. En algun moment s'haurà de plantejar si la falta d'un acord programàtic sòlid no és una incoherència molt més greu i contradictòria que permetre la investidura de **Mas**. Al capdavall, la política, com la vida, progressa a partir d'òptims relatius. **Antonio Gramsci** explicava la política amb la metàfora de la guerra de posicions i la guerra de moviments. Si, finalment, no hi ha acord de govern, la política catalana haurà d'hibernar una bona temporada en la fase de la guerra de posicions.

Mentrestant, i ja en context electoral, el sistema mediàtic i polític espanyol continua treballant de forma tossuda i aparentment incansable per engrandir la distància emocional entre Catalunya i Espanya. Per sota de l'espuma tàctica i superficial que sovint ocupa tertulians mediàtics, la deriva autoritària del sistema polític i mediàtic espanyol és un dels corrents de fons de més transcendència. En el context de la crisi econòmica, i enmig d'una crisi institucional sistèmica, el clúster de comunicació radicada a Madrid ha anat convergint en la construcció d'una esperpèntica caricatura de la societat catalana i les seves reivindicacions. La substitució gairebé generalitzada de la informació, la crítica i l'anàlisi per la desqualificació està marcant una cultura periodística espanyola cada vegada més dependent i endogàmica. La degradació del sistema polític espanyol és paral·lela a la del seu sistema cultural i mediàtic. El mateix *New York Times* se n'ha fet ressò.

PODRIA SER que la política catalana quedi atrapada en la seva teranyina. Aviat ho sabrem. Però el que ja podem saber és que la política espanyola està perduda en el seu propi laberint. ¿Com? Ignorant la crisi institucional sistèmica, menyspreant els desajustos estructurals de l'economia i enganyant sobre Catalunya. És evident que alimentant la desafecció catalana amb perseverança digna de millor causa i amenaçant amb bastonades constitucionals, l'Estat té la batalla perduda. Tot és qüestió de temps. ≡

Periodista i professor de la UAB.